

Termer för matematikundervisning

SVENSKA – RUMÄNSKA

Skolverket

Innehåll

Aritmetik

Tal och talsorter	4
Aritmetik	5
Addition och subtraktion	6
Multiplikation	7
Division	8
Bråk	9
Procent	10
Pengar	11

Algebra

Algebra	12
Koordinatsystem och funktioner	13

Statistik

Statistik	14
Diagram	15

Sannolikhet

Sannolikhet	16
Kombinatorik	17

Geometri

Skala och avbildning	18
Mätning	19
Tid	20
Geometri	21
Geometri: polygoner	22
Geometri: vinklar & trianglar	23
Geometri: cirklar	24
Geometri: kroppar	25

Problemlösning

Problemlösning	26
----------------------	----

Matematiska verktyg

Matematiska redskap	27
Programmering	28

Termer för matematikundervisning

Tal och talsorter		
tal	număr cardinal	
nummer	număr	t.ex. könummer, telefonnummer
ordningstal	număr ordinal	första, andra, tredje ...
siffra	cifră	en symbol som används för att representera tal 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
romerska siffror	numere romane	I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, L, C, D, M
naturliga tal	numere naturale	(0), 1, 2, 3, 4 ...
rationella tal	numere raționale	alla tal som kan skrivas i bråkform
reella tal	numere reale	alla tal på den kontinuerliga tallinjen, inklusive irrationella tal som π och $\sqrt{2}$
hela tal, heltal	numere întregi	1, 2, 3, 4 ...
positiva tal	numere pozitive	
negativa tal	numere negative	
tal i bråkform	numere fracționare	t.ex. $\frac{1}{2}$ och $\frac{7}{12}$
positionssystemet	sistemul pozițional al numerelor	en siffras platsvärde är det värde den får av sin position, t.ex. ental eller tiotal
platsvärde	locul numărului	
ental	unități	385
tiotal	zeci	385
hundredal	sute	385
tusental	mii	2 385
decimantal	numere zecimale	t.ex. 0,5 och 56,83
decimalkomma	virgula zecimală	decimaler avskiljs med ett kommatecken: 56,83
tiondelar	zecimi	56,83
hundredelar	sutimi	56,83
jämna tal	numere pare	2, 4, 6, 8 ...
udda tal	numere impare	1, 3, 5, 7 ...
primtal	numere prime	tal som är delbara endast med sig själva och 1
tiokamrater	perechile numărului zece	1 + 9; 2 + 8; 3 + 7; 4 + 6; 5 + 5
ett godtyckligt tal	un număr oarecare	ett godtyckligt tal är ett tal vilket som helst
kvadratrot	rădăcina pătrată	$\sqrt{4} = 2$ eftersom $2 \cdot 2 = 4$

Termer för matematikundervisning

Aritmetik		
aritmetik	aritmecă	räkning med tal och de fyra räknesätten
räkna ut	rezolvare	finna en lösning
uppräknig	enumerare	en, två, tre ...
nedräknig	enumerarea inversă	tio, nio, åtta, sju, sex, fem, fyra, tre, två, ett
beräkna	calculează	få fram ett numeriskt svar
uppställning	algoritm de calcul	använda en given algoritm för beräkning
antal	număr, cât de multe	hur många
stycken	bucăți	t.ex. hur många bollar? Svar: 5 stycken
andel	partea fracționară	hur stor del av helheten
helhet	întregul	helhet delar
delar	partea întregului	
avrundning	rotunjire	att ange ett tal med mindre noggrannhet
avrunda uppåt	rotunjire in sus	tal som slutar på 5, 6, 7, 8 eller 9 avrundas uppåt
avrunda neråt	rotunjire in jos	tal som slutar på 1, 2, 3 eller 4 avrundas nedåt
ungefär	aproximativ	t.ex. talet π är ungefär 3, 14
ungefär lika med	aproximativ egal	$\pi \approx 3, 14$
rimlig	plauzibil	när något är troligt
uppskattning	estimare	en kvalificerad gissning
överslagsräknig	să faci o estimare	en beräkning som ger ett ungefärligt svar
likhet	egalitate	t.ex. $10 = 5 + 5$ och $2 + 3 = 3 + 2$
likhetstecken	semnul de egalitate	=
större än	mai mare decât	$80 > 75$
mindre än	mai mic decât	$75 < 80$
inte lika med	nu este egal cu	\neq
prioriteringsregler	ordinea efectuării operațiilor	anger i vilken ordning operationer utförs
parentes	paranteze rotunde	$(24 + 3) \cdot 12$
klammer	acolade	$\{...\}$
kommutativa lagen	legea comutativității	t.ex. $2 + 3 = 3 + 2$ och $2 \cdot 3 = 3 \cdot 2$
distributiva lagen	legea distributivă	t.ex. $4(10 + 9) = 4 \cdot 10 + 4 \cdot 9$

Termer för matematikundervisning

Addition och subtraktion		
addition	adunare	plustecken $5 + 3 = 8$
term	termen	
summa	sumă	
plustecken	semnul plus	
addera	adună	addera 5 och 3
plus	plus	5 plus 3
lägga till, lägga ihop	adună	
sammanlagt	în total	när alla termer har adderats
tillsammans	împreună	
båda	amândouă	två stycken
ytterligare	mai adună și...	lägga till mer
öka	urcă, fă-l mai mare	göra större, göra så att det blir fler
subtraktion	scăderea	minustecken $8 - 3 = 5$
term	termen	
differens, skillnad	diferență	
minustecken	semnul minus	
subtrahera	scade	8 subtraherat med 3 är 5 subtrahera 3 från 8 så får du 5
minus	minus	8 minus 3 är like med 5
jämför	compară	jämför 8 och 3, skillnaden är 5
ta bort, dra ifrån	scade din...	ta bort 3 från 8 så får du 5 kvar
minska	reduce, micșorează	göra mindre, göra så att det blir färre
fattas, saknas	lipsește	
växla	schimbă	växling av talsorter vid beräkning, t.ex. växla tiotal till ental, eller ental till tiondelar
uppställning i en algoritm	poziționarea într-o operație aritmetică	$\begin{array}{r} 1 \\ 257 \\ + 328 \\ \hline 585 \end{array}$ $\begin{array}{r} 10 \\ 257 \\ - 128 \\ \hline 129 \end{array}$
minnessiffra	cifra pe care o tinem in minte	

Termer för matematikundervisning

Multiplikation		
multiplikation	înmulțirea	$5 \cdot 3 = 15$
faktor	factor	
produkt	produs	
gångertecken	semnul înmulțirii	• eller ✱ eller ✕
multiplikator	deînmulțit	$5 \cdot 3 \text{ cm} = 15$ 5 är multiplikator
multiplikand	înmulțitor	$5 \cdot 3 \text{ cm} = 15$ 3 cm är multiplikand
multiplicera	înmulțit cu	5 multiplicerat med 3 är lika med 15
gångrer	ori	5 gånger 3 är lika med 15
dubblera	dublează	multiplicera med 2
trefaldiga	triplează	multiplicera med 3
multipel	multiplu	15 är en multipel av 3 och 15 är en multipel av 5
multiplikationstabell	tabla înmulțirii	multiplar av ett visst tal
upprepad addition	adunare repetată	$5 \cdot 3 = 5 + 5 + 5$
uppställning i en algoritm	poziționarea într-o operație aritmetică	$\begin{array}{r} 13 \\ \cdot 8 \quad 2 \\ \hline 104 \end{array}$
minnessiffra	cifra pe care o tinem in minte	

Termer för matematikundervisning

Division		
division	împărțirea	$\frac{18}{2} = 9$ $\frac{\text{täljare}}{\text{nämnare}} = \text{kvot}$ $18/2 = 9$
täljare, dividend	deîmpărțit	
nämnare, divisor	împărțitor	
kvot	cât	
divisionstecken	semnul împărțirii	— eller / eller ÷ eller :
kvot	valoarea unui raport	kvoten anger det proportionella förhållandet mellan täljare och nämnare (kallas även ratio)
dela med	împărțit la	18 delat med 2 är lika med 9
dela i	împărțit în	18 delat i 2 är lika med 9
delningsdivision, dela lika	împărțit în părți egale	18 delat i 2 lika delar 18 genom 2 är lika med 9
innehållsdivision	împărțirea conținutului	hur många gånger går 2 i 18?
rest	rest	$23/2 = 11$ rest 1
delbar	divizibil	18 är delbart med 2, 3 och 9 23 är inte delbart med 2
största gemensamma delare (SGM)	cel mai mare divizor comun (cmmdc)	9 är största gemensamma delare till 18 och 27, kallas även största gemensamma faktor
faktorisera	descompunerea în factori	dela upp i faktorer: $18 = 2 \cdot 9$
primtalsuppdelning	descompunerea în factori primi	dela upp i primtalsfaktorer: $18 = 2 \cdot 3 \cdot 3$
kort division	împărțirea orală	$\begin{array}{r} 1 \\ 78 \\ \underline{2} \\ 39 \end{array}$
liggande stolen	împărțirea în scris	$\begin{array}{r} 53,5 \\ 856,0 \quad \overline{)16} \\ \underline{-80} \\ 56 \\ \underline{-48} \\ 80 \\ \underline{-80} \\ 0 \end{array}$

Termer för matematikundervisning

Bråk		
bråk	fracții	bråkstreck \rightarrow $\frac{4}{5}$ $\frac{\text{täljare}}{\text{nämnare}}$
täljare	numărător	
nämnare	numitor	
bråkstreck	linia de fracție	
del av helhet	o parte a întregului	en del av cirkeln är färglagd:
del av antal	o parte a numărului	4 är en tredjedel av 12
kvot	valoarea unui raport	kvoten anger det proportionella förhållandet mellan täljare och nämnare (kallas även ratio)
stambråk	unitate fracționară	bråk med 1 i täljaren, t.ex. $\frac{1}{4}, \frac{1}{8}, \frac{1}{2}$
hel	un întreg	$1 = \frac{1}{1}$
halv	o jumătate	$\frac{1}{2}$
tredjedelar	treimi	$\frac{1}{3}, \frac{2}{3}, \frac{3}{3}$
fjärdedelar	pătrimi	$\frac{1}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}, \frac{4}{4}$
kvart = fjärdedel	o pătrime, un sfert	$\frac{1}{4}$
två åttondelar	două optimi	$\frac{2}{8}$
likvärdiga bråk	fracții egale/echivalente	bråk som uttrycker samma kvot: $\frac{2}{4} = \frac{4}{8} = \frac{1}{2}$
liknämninga bråk	fracții cu același numitor	bråk med samma nämnare: $\frac{2}{8}, \frac{4}{8}, \frac{7}{8}$
minsta gemensamma nämnare (MGN)	cel mai mic multiplu comun al numitorilor (cmmmc)	$\frac{5}{2} + \frac{1}{3}$ minsta gemensamma nämnaren är 6
blandad form	scoaterea întregilor dintr-o fracție supraunitară	heltalsdelen skrivs separat: $\frac{12}{7} = 1\frac{5}{7}$
förkorta	simplificarea fracției	dividera täljare och nämnare med samma tal $\frac{15}{18} = \frac{15/3}{18/3} = \frac{5}{6}$
förlänga	amplificarea fracției	multipluera täljare och nämnare med samma tal $\frac{5}{6} = \frac{5 \cdot 3}{6 \cdot 3} = \frac{15}{18}$
förenkla	simplifică la fracție ireductibilă	förkorta bråket så mycket som möjligt
multiplikativ invers, invertera	inversul fracției	$\frac{5}{2}$ är invers till $\frac{2}{5}$ när vi inverterar $\frac{1}{2}$ får vi $\frac{2}{1}$

Termer för matematikundervisning

Procent		
procent = hundradel	procent	per hundra, hundradelar, %
en hundradel	o sutime	$\frac{1}{100} = 0,01$
decimalform och procentform	forma zecimală si forma procentuală	0,3 = 30 % 0,75 = 75 %
promille	promilă	per tusen, tusendelar, ‰
ppm (parts per million)	parte a unui milion	miljondelar: 0,000001
procentsats	procentaj	
procentenhet	unitatea procentuală	
procentuell förändring	creștere/scădere procentuală	exempel: om priser ökar från 500 till 600 kronor sker en procentuell förändring med 20 %: $\frac{\text{delen}}{\text{det hela}} = \frac{100}{500} = 0,20 = 20 \%$
förändringsfaktor	factorul procentual de creștere/ scădere	ökning med 20 % ger förändringsfaktor 1,20 minskning med 20 % ger förändringsfaktor 0,80 gammalt värde · förändringsfaktor = nytt värde
ökning	creștere	en ökning är när det blir mer
minskning	scădere	en minskning är när det blir mindre
andel	raportul dintre numere, parte a întregului	
hälften av det hela	jumătate a unui întreg	exempel: hälften av 100 är 50 beräknas med multiplikation: $\frac{1}{2} \cdot 100 = 50$
procentuell fördelning	distribuție procentuală	hur helheten är distribuerad, summeras alltid till 100 %
bruttopris	prețul brut	pris utan avdrag
nettopris	prețul net	pris efter avdrag
ränta	dobânda	pengar som betalas till den som lånar ut pengar, räknas oftast i procent
räntesats	dobânda în procent	räntesatsen uttrycker storleken på räntan, anges oftast i procent

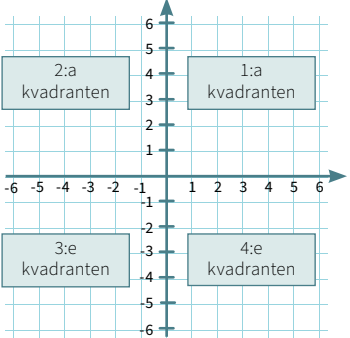
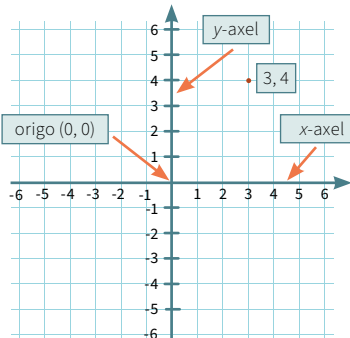
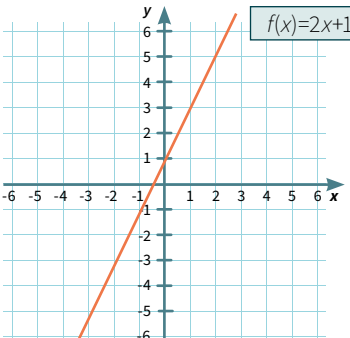
Termer för matematikundervisning

Pengar		
pengar	bani	
enkrona	o coroană (suedeză)	
tjuga	douăzeci de coroane	
sedel	bacnote	
mynt	monede	
växel	schimb	
kontant	contant	
betala	plată	
bankkort, kreditkort	card bancar	
bankkonto	cont bancar	
debitera	debit	
avgift	taxă	
låna	împrumut	
skuld	datorie	
spara	economisire	
handla	cumpărare (în general)	
köpa	cumpărare (în special)	
sälja	vândare	
belopp	sumă	
kvitto	chitanță	
få tillbaka	a primi înapoi	
pris	preț	
rea, realisation	reducere	
rabatt	discount, reducere	
extrapris	ofertă specială	
cirkapris	prețul aproximativ	
billig	ieftin	billig, billigare, billigast
dyr	scump	dyr, dyrare, dyrast
avrundning	rotunjire	
överslagsräkning	aproximare	
öre, öresutjämning	bani	

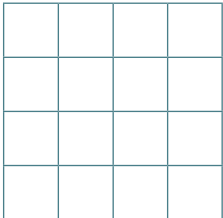
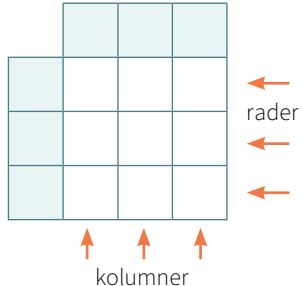
Termer för matematikundervisning

Algebra		
obekant/okänt tal	număr necunoscut	ett tal vars värde inte är känt
godtyckligt tal	număr arbitrar	ett tal vilket som helst
variabel	variablă	ett tal vars värde kan variera
konstant	termen constant	ett (ibland okänt) tal som inte varierar
parameter	parametru	en variabel som betraktas som konstant just nu
uttryck	expresie	
numeriskt uttryck	expresie numerică	t.ex. $5 + 3$
variabeluttryck, algebraiskt uttryck	expresie algebrică	t.ex. $5x + 3$ och $a^2 + b^2$
polynom	polinom	t.ex. $x^2 + 3x + 7$ och $5x^3 + 3x^2 + 7x - 1$
formel	formulă	en likhet som beskriver ett samband, t.ex. formeln för rektangelns area: $A = b \cdot h$
ekvation	ecuație	en likhet som kan innehålla en eller flera obekanta tal: $5x + 3 = 23$ och $a^2 + b^2 = 25$
vänsterled (VL), högerled (HL)	membreu stâng, membreu drept	uttrycken på ömse sidor om likhetstecknet
lösning, rot	soluția ecuației	det tal som gör ekvationen till ett sant påstående: $5x + 3 = 23$ ekvationens lösning är $x = 4$
kvadreringsregeln	formula pătratului unui binom	$(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$
konjugatregeln	formula diferenței de pătrate	$a^2 - b^2 = (a + b)(a - b)$
räta linjens ekvation	ecuația liniară	en ekvation med två variabler vars lösningar ligger på en rät linje i ett koordinatsystem k-form: $y = kx + m$ standardform: $ax + by = c$ allmän form: $ax + by + c = 0$
mönster	model	
talföljd	progresie	t.ex. 2, 4, 6 ... eller 1, 4, 9, 16 ...
upprepande mönster	modele repetitive	t.ex. 1, 2, 3, 1, 2, 3 ... eller a, b, c, b, a, b, c, b ...
växande mönster	modele crescătoare	t.ex. 8, 13, 18, 23 ... är ett växande mönster som kan beskrivas av uttrycket $5n + 3$
figurnummer (n)	numărul general al figurii (n)	bokstaven n används ofta för att beteckna figurnumret i ett mönsteruttryck, n är valt för att figurnumret alltid är ett naturligt tal

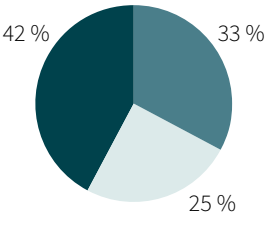
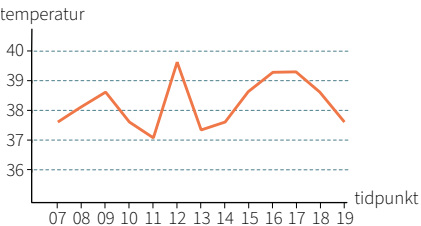
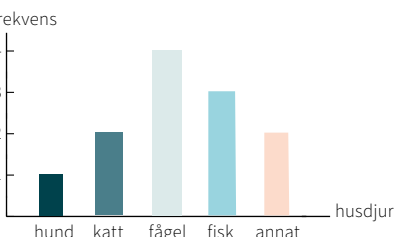
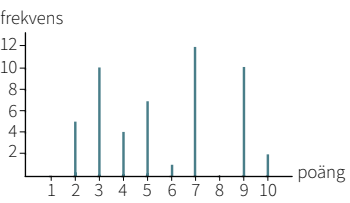
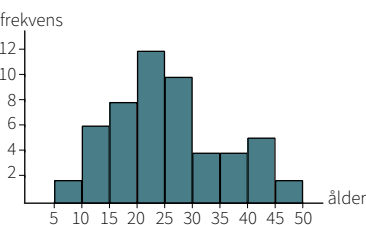
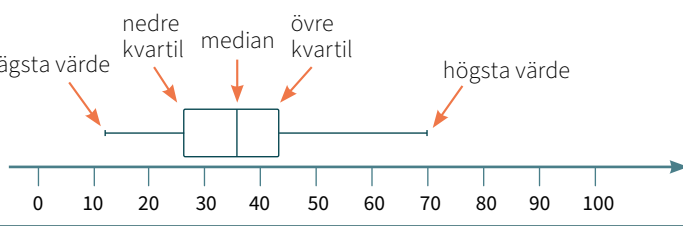
Termer för matematikundervisning

Koordinatsystem och funktioner		
koordinatsystem	sistemul de coordonate carteziene	
kvadranter	cadrane	
x-axel	axa -x: abscisa	
y-axel	axa-y: ordonata	
origo, nollpunkt	origio, origine	
koordinater, talpar	coordonate carteziene	en punkt i koordinatsystemet anges som ett talpar: (x-värdet, y-värdet)
funktion	funcție, relație	en funktion beskriver ett samband
rätlinjig funktion	funcția liniară	t.ex. $f(x) = 2x + 1$, skrivs även: $y = 2x + 1$
funktionens graf	graficul funcției	
rät linje	linia dreaptă	
skärningspunkt med y-axeln	intersecția cu axa-y, punctul de impact cu axa-y	
lutning	panta dreptei	linjens lutning i relation till x-axeln
riktningskoefficient, lutningskoefficient	coeficientul de pantă	anger linjens lutning, i linjen $y = kx + m$ är k riktningsskoefficienten
proportionalitet	proporționalitate	en funktion vars graf är en rät linje som går genom origo, t.ex. $f(x) = 3x$

Termer för matematikundervisning

Statistik		
statistik	statistică	samla in, bearbeta, beskriva och dra slutsatser av data
diagram	diagramă	grafisk illustration av ett datamaterial, t.ex. cirkeldiagram, stapeldiagram, linjediagram
lägesmått	măsuri statistice de poziție	centralmått, ett genomsnittligt värde
typvärde	valoarea dominantă	det värde som förekommer flest gånger
median	mediana	det mittersta värdet, t.ex. 1, 2, 2, 4, 6, 9, 11 om två värden finns i mitten är medianen det som ligger mitt emellan dessa två
medelvärde, medeltal, genomsnitt	valoarea medie, media aritmetică	$\frac{\text{summan av alla värden}}{\text{antal värden}} = \frac{1 + 2 + 2 + 4 + 6 + 9 + 11}{7} = \frac{35}{7} = 5$
spridning	distribuția datelor	variation i datamaterialet
spridningsmått	măsurarea distribuției	t.ex. variationsbredd, standardavvikelse
variationsbredd	amplitudinea absolută	differensen mellan det största och det minsta värdet i ett datamaterial
kvartiler	cuartile	nedre kvartilen är medelvärdet för undre halvan av datamaterialet, övre kvartilen är medelvärdet för den övre halvan av datamaterialet
rutnät	pătrățele	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>rutnät</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>tabell</p> </div> </div>
tabell	tabel	
rad	rând	
kolumn	coloană	
skalor	scări de măsură	
nominalskala	scara nominala	kvalitativa värden, t.ex. färger
ordinalskala	scara ordinară	värden med en inbördes ordning, t.ex. A-B-C... eller bra-bättre-bäst eller rangordna från 1 till 10
intervallskala	scara uniformă	en intervallskala är en numerisk ordinalskala, t.ex. temperatur, där det är lika långt mellan varje skalstreck
kvotskala	scara raportului	en kvotskala är en intervallskala med en absolut nollpunkt och inga negativa värden, t.ex. längd, vikt, frekvens

Termer för matematikundervisning

Diagram								
cirkeldiagram	diagramă cu sectoare de cerc							
sektor	sector de cerc							
andel	parte a fracției							
procent	procent							
linjediagram	diagramă cu linii	<p>temperatur</p> 						
x-axel, y-axel	axa-x, axa-y							
kontinuerlig variabel	variabilă continuă							
förändring	schimbare							
utveckling	dezvoltare							
stapeldiagram	diagramă cu bare	<p>frekvens</p> 						
frekvens	frecvență							
kvalitativ variabel	variabilă calitativă							
x-axel, y-axel	axa-x, axa-y							
stolpdigram	diagramă cu coloane	<p>frekvens</p> 						
numerisk variabel	variabilă numerică							
x-axel, y-axel	axa-x, axa-y							
histogram	histogramă	<p>frekvens</p> 						
intervall	interval							
x-axel, y-axel	axa-x, axa-y							
lådagram	serie de valori							
median	mediana							
kvartiler	cuartile							
variationsbredd	amplitudinea absolută							
stam-blad-diagram	*	<p>stam-blad-diagram över skostorlekar:</p> <table style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr><td>2</td><td>19</td></tr> <tr><td>3</td><td>55789</td></tr> <tr><td>4</td><td>1123</td></tr> </table> <p>29, 35, 35, 37, 38, 39, 39, 41, 41, 42 och 43</p>	2	19	3	55789	4	1123
2	19							
3	55789							
4	1123							

* ordet saknas på rumänska

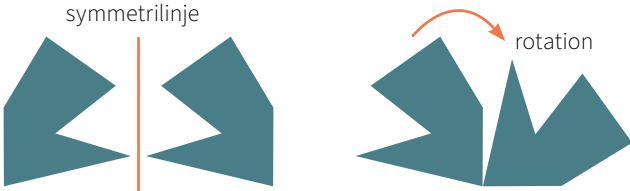
Termer för matematikundervisning

Sannolikhet		
sannolikhet	probabilitatea	sannolikheten anges i procent, decimalform eller som ett bråk, sannolikheten för en viss händelse A betecknas $P(A)$ och utläses "P av A"
sannolikheten är ...	probabilitatea este ...	sannolikheten att få krona när du singlar slant är: 50 % eller 0,5 eller $1/2$ eller 1 på 2
utfall	rezultat	utfallsrummet utgörs av alla möjliga utfall i ett sannolikhetsförsök
utfallsrum	mulțimea rezultatelor	
slump, slumpmässig	eveniment aleator	i ett slumpförsök är varje enskilt utfall inte möjligt att förutsäga även om utfallsrummet är känt
slumpförsök	încercare aleatoare	
slumptal	număr aleator	
singla slant	aruncarea monedei	kasta ett mynt för att slumpmässigt få krona eller klave
frekvens	frecvență	en frekvenstabell visar hur många gånger varje utfall förekommer
frekvenstabell	tabel de frecvență	
relativ frekvens	frecvența relativă	frekvensen delat med antal observationer
avprickning	marcarea datelor	när en markering görs för varje utfall
träddiagram	diagramă de tip arbore	<p>diagram som med hjälp av förgreningar visar olika utfall och deras sannolikheter</p>
multiplikationsprincipen	produsul cartezian al încercarilor	sannolikheten för ett slutresultat av flera på varandra följande försök fås genom att sannolikheterna för varje delutfall multipliceras, vilket illustreras på en gren i träddiagrammet
fördelning	distribuția	hur olika utfall distribueras över datamängden
likformig fördelning	distribuția uniformă	$\frac{\text{antalet utfall för en viss händelse}}{\text{utfallsrummet}}$

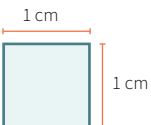
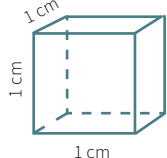
Termer för matematikundervisning

Kombinatorik		
kombinatorik	combinatorică	kombinatorik handlar om möjligheter att välja och ordna element i en mängd
mängd	mulțime	en samling objekt, t.ex. en talmängd
element	element	ett objekt i en mängd, t.ex. ett tal i en talmängd
kombination	combinare	när två eller fler element i samma eller olika mängder kombineras
additionsprincipen	regula sumei	ger antal möjliga kombinationer när ett element väljs från antingen en <i>eller</i> en annan mängd, t.ex. på hur många sätt du kan välja <i>en rätt</i> från en meny med 5 köttretter och 6 vegetariska retter – det finns 11 olika möjligheter: $5 + 6 = 11$
multiplikationsprincipen	regula produsului	ger antalet möjliga kombinationer när flera val görs i följd efter varandra och ordningen spelar roll, t.ex. på hur många sätt du kan välja <i>en kombination av förrätt och varmrätt</i> från en meny med 5 förrätter och 6 varmrätter – det finns 30 olika möjligheter: $5 \cdot 6 = 30$
permutationer	permutări	olika sätt som det går att ordna en följd av element, t.ex. det finns 6 permutationer av en mängd av tre olika objekt – personerna A, B och C kan ställa sig i kö på 6 olika sätt: <i>ABC; ACB; BAC; BCA; CAB; CBA</i>
fakultet	factorial	t.ex. 3-fakultet skrivs $3! = 1 \cdot 2 \cdot 3 = 6$
<i>n</i>-fakultet	<i>n</i> factorial	<i>n!</i> är produkten av de på varandra följande heltalen från 1 till <i>n</i> . $n! = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot \dots \cdot n$
binomialkoefficient	coeficient binomial	tal av formen $\frac{n!}{k!(n-k)!}$ kan även skrivas $\binom{n}{k}$ och visar på hur många sätt som <i>k</i> element kan väljas ur en mängd med <i>n</i> element, t.ex. när 3 av 8 element ska väljas ut kan det ske på 56 olika sätt: $\binom{8}{3} = \frac{8!}{3! \cdot 5!} = 56$

Termer för matematikundervisning

Skala och avbildning		
avbilda	reproducere	
naturlig storlek	mărimea naturală	
skala	scara numerică	t.ex. 1:10 000 eller 2:1 avbildningen:verkligheten
skalenlig	făcut la scară	
förminska	micșorează	när avbildningen är mindre, t.ex. 1:2
förstora	mărește	när avbildningen är större, t.ex. 2:1
karta	hartă	karta över Sverige
avstånd	distanța	
längd	lungime	
bredd	lățime	
höjd	înălțime	
djup	adâncime	
längdskala	scara distantei	längdskala 1:3 innebär att alla längder avbildas 3 gånger så långa, alltså med en faktor 3
areaskala	scara ariei	om längdskalan är 1:3 så är areaskalan 1:9 eftersom både längd och bredd avbildas med en faktor 3 och $3 \cdot 3 = 9$
volym skala	scara volumului	om längdskalan är 1:3 så är volym skalan 1:27 eftersom längd, bredd och höjd avbildas med en faktor 3 och $3 \cdot 3 \cdot 3 = 27$
likformighet	asemănare	en skalenlig avbildning är likformig
kongruent	congruent	två figurer är kongruenta om de är identiska i form och storlek, de kan vara roterade eller speglade
rotation, vridning	rotație	
spegling	reflectare	
symmetri	simetrie	
symmetrilinje	linia de simetrie	

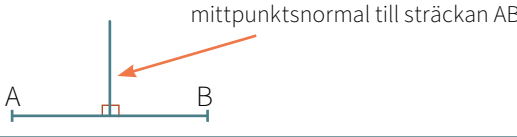
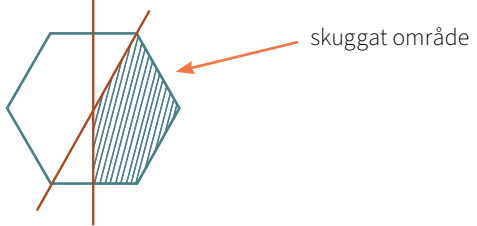
Termer för matematikundervisning

Mätning		
att mäta	a măsura	
ett mått	o măsură	
enhet	unitate	
jämföra	compara	
längd	lungime	mått på avståndet mellan två punkter, första dimensionen
längdenhet	unitate de lungime	t.ex. mm, cm, m, km, mil, tum, fot, aln
höjd	înălțime	ett vertikalt längdmått uppåt
djup	adâncime	ett vertikalt längdmått neråt
bredd	lățime	mått på avståndet mellan två punkter, andra dimensionen i planet
area	aria	mått på en yta
areaenhet	unitate de măsură a ariei	t.ex. cm ² , m ² , km ²
enhetskvadrat	pătratul unitate	
kvadratcentimeter	centimetru pătrat	
volym	volum	mått på storleken av en kropp
volymenhet	unitate de măsură a volumului	t.ex. mm ³ , cm ³ , m ³ och ml, cl, l
enhetskub		
kubikcentimeter	centimetru cub	
liter	litrul	vätskors volym mäts ofta i liter
vikt	greutatea	mått på hur tungt något är
viktenhet	unitate de măsură a greutății	t.ex. g, kg, ton
balans	balanță, cântar	lika mycket på båda sidor
kilogram, kilo	kilogram, kilo	1 kilogram = 1000 gram

Termer för matematikundervisning

Tid		
tid	timp	
sekund	secundă	
minut	minut	1 minut = 60 sekunder
timme	oră	1 timme = 60 minuter = 360 sekunder
dag och natt	zi și noapte	
dygn	24 ore	ett dygn består av 24 timmar: en dag och en natt
vecka	săptămână	en vecka består av sju dagar: måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag, lördag, söndag
månad	lună	ett år är 12 månader
år	an	ett år är 52 veckor
skottår	an bisect	ett år är 365 dagar, ett skottår är 366 dagar
decennium	deceniu	ett decennium är 10 år
sekel	secol	ett sekel är 100 år
millenium, årtusende	mileniu	ett millennium är 1000 år
2000-talet	secolul 20	kan uttalas tjugohundratalet eller tvåtusentalet
klocka, ur	ceas	
urtavla	ceas de perete	
visare: timvisare, minutvisare, sekundvisare	ac indicator pentru ore, minute, secunde	
klockan är ... fyra	este ora... patru	
... kvart över fyra	... patru și un sfert	04:15 eller 16:15
... halv fem	... patru și jumătate	04:30 eller 16:30
... tjugo i fem	... patru și 40 minute	04:40 eller 16:40

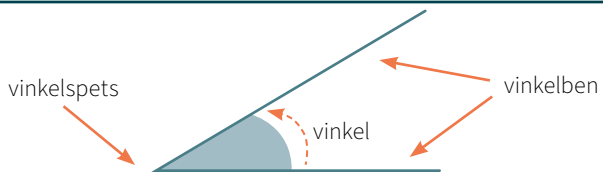
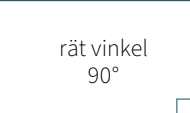

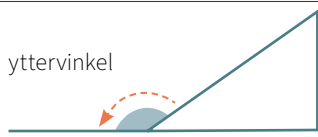
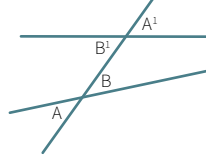
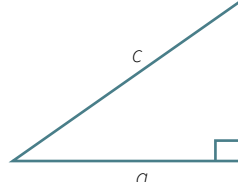
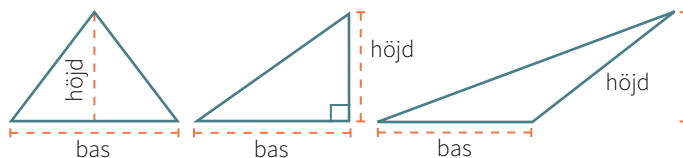
Termer för matematikundervisning

Geometri		
punkt	punct	•
rät linje	linia dreaptă	
kurva	curbă	en kurva kan vara rak eller böjd
sträcka	segment	
ändpunkt	capetele segmentului	en sträcka har två ändpunkter
mittpunkt	mijlocul segmentului	mittpunkten på en sträcka är precis i mitten
stråle	semidreapta	
parallella linjer	linii paralele	parallella linjer
skärningspunkt	punctul de intersecție	
vinkelräta linjer	linii perpendiculare	vinkelräta linjer
mittpunktsnormal	mediatoarea	
bisektris	bisectoare	en bisektris delar en vinkel mitt itu
plan yta	plan	område i 2 dimensioner
rymd	spațiu	område i 3 dimensioner
motstående sida	latura opusă	sidor som är mitt emot varandra
närliggande sida	latura alăturată	sidor som är intill varandra
skuggat område	zonă marcată	
figur	figură geometrică	2-dimensionellt geometriskt objekt
kropp	corp geometric	3-dimensionellt geometriskt objekt

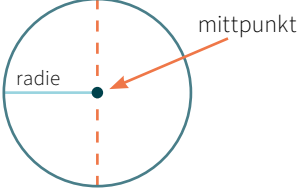
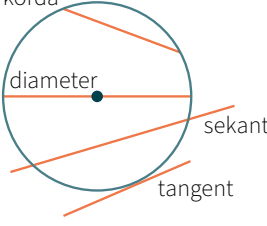

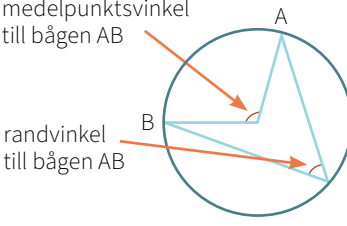
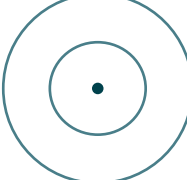
Termer för matematikundervisning

Geometri: polygoner		
polygon, månghörning	poligon	en figur med tre eller fler hörn
liksidig polygon, regelbunden polygon	poligoane regulate	en polygon med alla sidor lika långa och alla vinklar lika stora
omkrets (av polygon)	perimetru	mått på längden runt hela figuren
hörn	unghi	
sida (i en polygon)	latură	
diagonal	diagonală	
triangel	triunghi	figur med tre hörn och tre sidor
fyrhörning	patrulater	figur med fyra hörn och fyra sidor
parallelltrapets	trapez	fyrhörning med minst två parallella sidor
parallelogram	paralelogram	fyrhörning med motstående sidor parallella
rektangel	dreptunghi	fyrhörning med fyra räta vinklar
kvadrat	pătrat	rektangel med alla sidor lika långa
romb	romb	fyrhörning med motstående sidor parallella och lika långa
femhörning, pentagon	pentagon	
sexhörning, hexagon	hexagon	

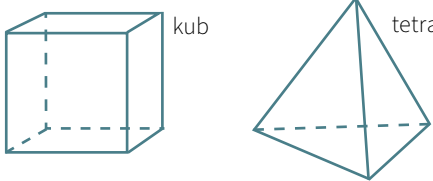
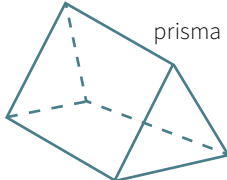
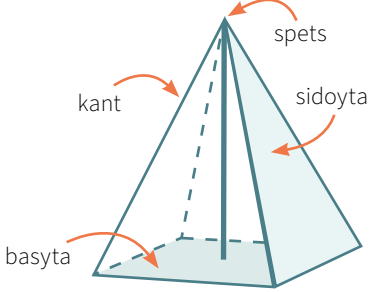
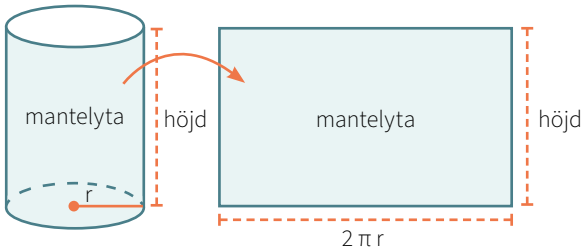
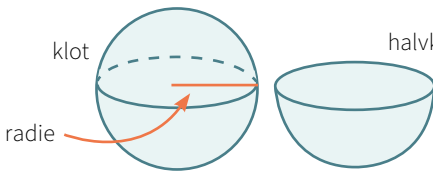
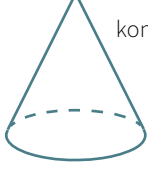
Termer för matematikundervisning

Geometri: vinklar och trianglar		
vinkel	unghi	
vinkelben	laturile unghiului	
vinkelspets	vârful unghiului	
grader	grade	360 grader är ett helt varvs vridning, skrivs 360°
spetsig vinkel	unghiul ascuțit	vinkel som är mindre än 90°
rät vinkel	unghiul drept	
trubbig vinkel	unghiul obtuz	vinkel som är större än 90°
triangel	triunghi	 <p>en polygon med tre sidor och tre vinklar</p>
oliksidig triangel	triunghiul scalen (oarecare)	alla sidor olika långa, alla vinklar olika stora
liksidig triangel	triunghiul echilateral	alla sidor lika långa, alla vinklar lika stora
likbent triangel	triunghiul isoscel	 <p>minst två sidor lika långa och två vinklar lika stora</p>
yttervinkel	unghiul exterior	
alternativvinklar	unghiuri alterne externe och alterne interne	 <p>A och A' är yttre alternativvinklar B och B' är inre alternativvinklar</p>
rätvinklig triangel	triunghiul dreptunghic	 <p>Pythagoras sats $a^2 + b^2 = c^2$ a och b är kateter, c är hypotenusan</p>
katet	catetă	
hypotenusan	îpotenuza	
Pythagoras sats	teorema lui Pitagora	
höjd	înălțime	
bas	bază	

Termer för matematikundervisning

Geometri: cirklar		
cirkel	cercul	cirkel
mittpunkt, medelpunkt	centrul	
radie	rază	
rand	circumferința, linia cercului	
omkrets (av cirkel)	circumferința	längden på cirkelns rand
cirkelbåge	arc de cerc	en del av cirkelns rand
cirkelområdets area	aria cercului	arean på området inuti cirkeln
pi	pi	förhållandet mellan cirkelns omkrets och diameter: omkrets/diameter = $\pi \approx 3,14$
diameter	diametrul	
korda	coardă	
sekant	secantă	
tangent	tangentă	
tangeringspunkt	punctul de tangență	den punkt som är gemensam för cirkelns rand och tangenten
halvcirkel	semicerc	
kvartscirkel	un cadran, un sfert de cerc	
cirkelsegment	segment de cerc	
cirkelsektor	sector de cerc	en del av en cirkel som begränsas av två radier och en cirkelbåge, t.ex. halvcirkel och kvartscirkel
medelpunktsvinkel	unghi la centru	
randvinkel	unghi înscris în cerc	
koncentriska cirklar	cercuri concentrice	 koncentriska cirklar har samma mittpunkt

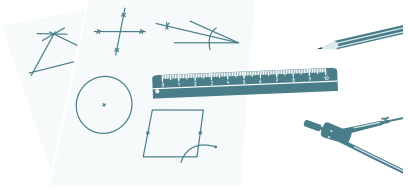

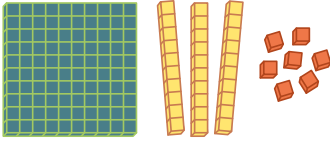
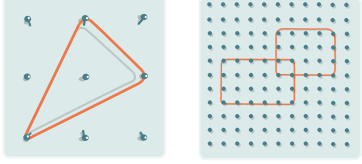

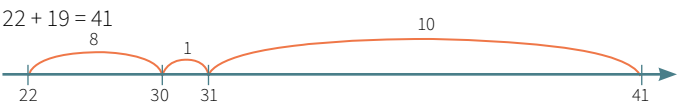
Termer för matematikundervisning

Geometri: kroppar		
kropp	corp geometric	ett geometriskt område i 3 dimensioner
rätblock	paralelipipedul dreptunghic	
kub	cub	
tetraeder	tetraedrul regulat	
prisma	prisma	
pyramid	piramida	
sidoyta (sida)	latura	
basyta	baza	
spets (topp)	vårful	
kant, sidokant	muchie	
cylinder	cilindrul	
mantelyta	aria laterală	
klot, sfär	sfera	
halvklot	emisfera	
kon	conul circular drept	

Termer för matematikundervisning

Problemlösning		
problemlösning	rezolvarea problemei	processen när ett problem ska lösas
lösning	rezultat	det svar eller resultat som löser problemet
fullständig lösning	rezolvarea completă	en fullständig lösning innehåller all information som behövs för att förstå lösningen
specifik lösning	rezolvare specifică	en specifik lösning löser ett specialfall av problemet, ofta en numerisk lösning
generell lösning	rezolvarea generală	en generell lösning anger hur problemet kan lösas på ett generellt plan, ofta i form av en algebraisk lösning
olöslig	nerezolvabilă	när problemet inte har någon lösning
strategier	metode	sätt att angripa ett problem
gissa och prova	ghicește și încercă	
arbets baklänges	începe cu sfârșitul	när problemet nystas upp bakifrån
skissa	desenează	rita som stöd i problemlösningssprocessen
gör en tabell	fă un tabel	
skriv en ekvation	scrie o ecuație	
leta efter mönster	caută modele	en problemlösningstrategi är att söka efter mönster, regelbundenheter och strukturer
samband	relația, legătura	matematik handlar ofta om att söka samband
koppla ihop	conectează, pune-le împreună	
diskutera	discută	
arbets parvis	lucrează în pereche	
representationer	reprezentare	synliga uttryck för eller beskrivningar av abstrakta matematiska objekt och samband
uttrycksformer	forma de reprezentare	t.ex. verbalt, grafiskt, algebraiskt, numeriskt
konkret material	lucruri concrete	material som går att ta på och hantera med händerna
laborativa övningar	activități laborative	undersökande aktiviteter

Termer för matematikundervisning

Matematiska redskap		
penna	creion	
sudd (radergummi)	radieră	
linjal	liniar	
passare	compas	
gradskiva	raportor	
måttband	metru de croitorie	
miniräknare	calculator	
termometer	termometru	
balansvåg	cântar, balanță	
tärning	zar	
enhetskuber	cuburi unitate interconectabile	
tiobasmaterial	material pentru sistemul zecimal	
geobräde	placă de geometrie	
tangram	tangram	
tallinje	linia numerică	
öppen tallinje, tom tallinje	linia dreaptă	

Termer för matematikundervisning

Programmering		
dator	calculator, computer	en maskin som följer givna instruktioner för att bearbeta data
datalogiskt tänkande	gândire informatică	att kunna tänka logiskt och stegvis, samt att kunna skapa, felsöka och bearbeta programkod
programmering	programare	att ordna instruktioner i en sekvens för att kunna utföra en bestämd procedur
program	program, aplicație	en sekvens av instruktioner som styr en dator
stegvisa instruktioner	instrucțiuni pas cu pas	otvetydiga instruktioner i små steg
algorithm	algorithm	en detaljerad beskrivning av en procedur i form av stegvisa instruktioner
kod	cod	en algorithm som har skrivits i ett programspråk
pseudokod	pseudocod	en verbal beskrivning av en algorithm
analog programmering	programare analogică	programmering utan dator, t.ex. att ge varandra stegvisa instruktioner
block-programmering	programare bazată pe bloc	programmering i visuella miljöer som använder block, t.ex. Scratch
textprogrammering	programare bazată pe text	programmering med textbaserade programspråk, t.ex. Python och Javascript
kodning	codează	att skriva instruktioner i ett visst programspråk
kör	rulează	order till datorn att utföra vad som står i programmet, kallas även "exekvera"
variabel	variabilă	en namngiven plats (referens) i datorns minne för att spara data (värden) i form av exempelvis tal, ord eller bilder
lista	listă	en samling av sparade värden
operator	operatori	en symbol som arbetar med två värden
loop	buclă, secvență	när en sekvens av instruktioner upprepas, för att visa när och hur länge sekvensen upprepas används kommandot <i>for</i> eller <i>while</i>
sats	afirmație	en minsta enhet i datorspråket
villkorssats (om ... då ...)	condiție (if ... then ...)	när ett villkor anges för att en instruktion ska utföras
felsökning	găsirea greșelii	att finna fel i programmet och rätta till dessa, kallas även att "avlusa"
modifiera	modifică	att ändra, anpassa eller förbättra kod